

Asia: VN/16835/2024

Lausuntopyyntö etukäteismaksusta tuomioistuimissa

Lausunnonantajan lausunto

Miten katsotte etukäteismaksun vaikuttavan asianosaisen harkintaan asiansa saattamisesta tuomioistuimen ratkaistavaksi?

Verovalitusasioissa oikeudenkäyntimaksun määrääminen on johtanut verovalitusten määrien merkittävään vähentymiseen sekä käsiteltävien asioiden laadulliseen muutokseen niin, että hallintotuomioistuimiin ohjautuu nykyisellään pienten verointressien ja lain tulkinnaltaan selvempien tapausten sijasta oikeudellisesti tulkinnanvaraisempia asioita. Verohallinto pitää todennäköisenä, että etukäteismaksun periminen jatkaisi kehitystä samaan suuntaan.

Hallinto-oikeuksiin ohjautuu verovalitusasioita, joihin muutoksenhakija on ennakkoratkaisuasioita lukuun ottamatta jo saanut oikaisuvaatimukselleen ensivaiheen muutoksenhakuelimen, verotuksen oikaisulautakunnan, kattavan ja perustellun päätöksen. Oikaisuvaatimuksen käsittely on muutoksenhakijalle maksuton. Verotuksen oikaisulautakunnan kokoonpano koostuu puheenjohtajan lisäksi jäsenistä, joilla on monipuolinen näkemys ja asiantuntemus erityisesti eri veronmaksajaryhmiin kuuluvien verovelvollisten olosuhteista ja jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen. Valtaosa verovelvollisten tekemistä muutoksenhauista pysähtyvät oikaisulautakuntavaiheeseen ja myös oikaisulautakunnan antamien ratkaisujen pysyvyys hallintotuomioistuimissa on hyvää tasoa. Tarkoituksenmukaisena voidaan siten pitää, että mikäli verovelvollinen edelleen haluaa valittaa saamastaan verotuksen oikaisulautakunnan päätöksestä hallinto-oikeuteen, perittäisiin häneltä tästä etukäteen oikeudenkäyntimaksu riippumatta päätöksen lopputuloksesta.

Onko teillä muuta lausuttavaa?

Verohallinto pitää oikeudenkäyntimaksujen etukäteen määräämistä kannatettavana asiana ja tätä tukee myös kansainvälinen käytäntö. Selkeintä olisi, että oikeudenkäyntimaksu perittäisiin kaikissa tilanteissa etukäteen riippumatta päätöksen lopputulemasta ja valitusasia tulisi tosiasiasa vireille vasta sen jälkeen, kun maksu on maksettu. Ainakin verotuksen osalta, sen muutoksenhakujärjestelmä huomioiden, etukäteismaksu olisi syytä periä kaikissa tilanteissa päätöksestä riippumatta.

Etukäteismaksulla voidaan edistää oikeudenhoidon resurssien tehokasta käyttöä, oikeusturvan laadukasta toteuttamista sekä parantaa valitusten läpimenoaikoja. Oikeusturvaa voidaan pitää

yhtenä yhteiskunnan peruspalveluna, johon on kohtuullista kohdistaa asian käsittelyyn ja ratkaisun saamiseen liittyvä maksuvelvoite. Tällainen maksuvelvoite ohjaa käyttämään oikeushallinnon ja yleisesti yhteiskunnan verorahoitteisia palveluja tarkoituksenmukaisesti. Verohallinto katsoo, että etukäteismaksun periminen olisi kannatettava keino torjua ns. aiheettomia sarjavalituksia tai muutoin heikosti tehtyjä valituskirjelmia.

Saarnivainio Päivi
Verohallinto - Esikunta- ja oikeusyksikkö